

แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในยุคดิจิทัล
โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์

Development Guidelines for Administration of the School's Support
System in Digital Era of the Opportunity Expanded School Under the
Office of Primary Educational Service Area in Buriram Province

ณภัสกร มณีพุทธรสวรรค์, วสันต์ชัย กากแก้ว, ธัญเทพ ลิทธิเสื้อ

Napassakorn Maneeputtaworasakul, Vasanchai Kakkeaw, Thanyathap Sittisuea

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์

Surindra Rajabhat University

E-mail: 164054010111@srru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ 2) เปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา และ 3) หาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้กลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนจำนวน 318 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยแบบรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffe' และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ในสภาพปัจจุบัน เมื่อพิจารณาภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน

2. ผลการเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดสถานศึกษา เมื่อพิจารณาโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา, ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน, ยุคดิจิทัล, โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study guidelines for the development the current administrative conditions of the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools under the Primary Educational Service Are Offices in Buriram province; 2) to compare guidelines for the development the administration of the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools classified by school size; and 3) to provide the administrative development guidelines for the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools under the Primary Educational Service Are Offices in Buriram province, The sample group consisted of 318 school administrators and teachers who are responsible for the student supporting system, The statistics used for data analysis were: Frequency, percentage, average, standard deviation, F-test, and Scheffe's pair difference test, a content analysis was also applied for data analysis.

The research result found that:

1. According to the current guidelines for the development, administrative conditions of the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools under the Primary Educational Service Are Offices in Buriram province, the study showed that the overall current condition is at a high level. When considering each aspect, it was found that the average current condition is at a high level in all aspects.

2. Owing to the comparison guidelines for the development of the administration of the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools classified by school size, the study showed that, in general, there are statistically significant differences at .05 level among schools with different size according to a pair comparison using Scheffe's method.

3. The administrative development guidelines for the student supporting system in digital era of opportunity expansion schools. Finally, the study revealed that the suitability, feasibility, and profitability at the highest level in all aspects.

Keywords: Developmental guidelines, Student Care and Support System, Digital Era, Schools Expanding Educational Opportunities

1. บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นส่วนผลักดันให้ผู้เรียนมีการใช้นวัตกรรมต่าง ๆ มากยิ่งขึ้นส่งผลให้มีการนำมาใช้ในวงการศึกษาอย่างกว้างขวาง เป็นเครื่องมือสำคัญในการจัดการศึกษาทั้งตัวสื่อกลางในการเรียนรู้ ในการเข้าถึงองค์ความรู้ สู่การจัดการศึกษาคุณระบบเศรษฐกิจและสังคมดิจิทัล ในด้านการศึกษาถูกนำมาใช้เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนการสอน โดยการนำสื่อดิจิทัลรูปแบบต่าง ๆ มาใช้เป็นเครื่องมือในการเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอน รวมถึงการบริหารการศึกษาดิจิทัลเทคโนโลยีมีผลกระทบต่อการบริหารงานของสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการบริหารงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน การบริหารทรัพยากรบุคคล การบริหารอาคารสถานที่และสภาพแวดล้อม การบริหารกิจการนักเรียน และการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนซึ่งงานของสถานศึกษาในทุกด้านจะต้องมีระบบจัดการฐานข้อมูลของสถานศึกษา เพื่อการตัดสินใจในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ICT มาใช้การเพื่อสร้างระบบฐานข้อมูลเพื่อการบริหารและการจัดการความรู้ เพื่อการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ประโยชน์และความสำคัญของเทคโนโลยีบริหารการศึกษา การใช้เทคโนโลยีบริหารการศึกษาของผู้บริหารการศึกษาระดับต่าง ๆ นั้น โดยทั่วไปก็เพื่อให้งานต่าง ๆ ที่ต้องรับผิดชอบสำเร็จลุล่วงด้วยดี (กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, 2559: 1)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีการดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างรอบด้าน เพื่อดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้ทันเวลาถูกวิธีเสริมสร้างทักษะชีวิต ให้คำปรึกษาอย่างทั่วถึงตลอดถึงการดูแลช่วยเหลือและสงเคราะห์นักเรียนที่อยู่ในครอบครัวที่ประสบปัญหาหรือครอบครัวที่ด้อยโอกาสโดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นองค์รวม พัฒนา

กระบวนการเสริมสร้างความเข้มแข็งและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาแก่นักเรียนในวัยเรียนในด้านต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจหรือภาวะทางสังคม รวมถึงเป็นการพัฒนาเครือข่ายผู้ประกอบการ ชุมชน และองค์กรที่เกี่ยวข้องผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหาหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนเป็นระบบมีคุณภาพสามารถตรวจสอบได้และส่งเสริมให้สถานศึกษาทำงานเป็นเครือข่ายกับสถาบันทางศาสนา ผู้ปกครอง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมคุณธรรมและแก้ปัญหาพฤติกรรมของครูและบุคลากรทางการศึกษาและนักเรียน เร่งแก้ปัญหาหายาเสพติดและเพศศึกษาในโรงเรียนการดูแลช่วยเหลือนักเรียน คือ การส่งเสริม พัฒนา ป้องกัน และแก้ไขปัญหาเพื่อให้นักเรียน ได้พัฒนาเต็มศักยภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีภูมิคุ้มกันทางจิตใจที่เข้มแข็ง มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีทักษะในการดำรงชีวิตและรอดพ้นจากวิกฤติทั้งปวง ระบบการดูแลช่วยเหลือเป็นกระบวนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนชัดเจน พร้อมทั้งวิธีการและเครื่องมือที่มีมาตรฐานและมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ โดยมีครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษาเป็นบุคลากรหลักในการดำเนินงานโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน ผู้บริหาร และครูทุกคน มีวิธีการและเครื่องมือที่ชัดเจน มีมาตรฐาน คุณภาพ และมีหลักฐานการทำงานที่ตรวจสอบได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2552: 2)

ซึ่งในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ การบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาปัจจุบัน ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ด้าน คือด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการคัดกรองนักเรียน ด้านการส่งเสริมพัฒนา นักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาแก่นักเรียน และด้านการส่งต่อ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เขต 4, 2565)

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล จึงได้ศึกษา การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ต่อนักเรียนและการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลในสถานศึกษา ให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดของสถานศึกษา

3 เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์

3. วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันของแนวทางการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

1. ศึกษา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

2. ประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบทักษะชีวิตของผู้เรียนในยุคดิจิทัลจากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน

3. สร้างแบบสอบถามสภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

4. เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 318 คน กลุ่มผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

5. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแบบสอบถามระดับสภาพปัจจุบันของการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล

3.2 ระยะเวลาที่ 2 การเปรียบเทียบแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

1. นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะเวลาที่ 1 มาเปรียบเทียบโดยใช้สถิติ F-test, การทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe-Method)

2. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาจัดกระทำโดยใช้การจัดลำดับความสำคัญ

3.3 ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

1. นำผลการวิจัยที่ได้จากระยะที่ 1 มาร่างแนวทาง โดยการสัมภาษณ์โรงเรียนที่เป็น Best practice และทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

2. ประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการยกระดับ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 ท่าน

3. ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะและจัดทำเป็นแนวบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

4. สรุปผลการวิจัย

4.1 การศึกษาระดับสภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ระดับสภาพปัจจุบันของพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

4.2 เปรียบเทียบระดับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ค่าเฉลี่ยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการทดสอบของ Scheffe เมื่อพิจารณาโดยรวม พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดใหญ่ สูงกว่าค่าเฉลี่ยโรงเรียนขนาดเล็ก และโรงเรียนขนาดกลางสูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในขณะที่การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลในโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดกลางไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 การศึกษาแนวทางการการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ได้จำนวน 24 แนวทาง และประเมินแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 ระดับสภาพปัจจุบันของแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ ด้านส่งต่อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในลำดับที่สูงที่สุด และด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล อยู่ในลำดับที่ต่ำสุด ทั้งนี้ เป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูในบางโรงเรียนยังขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างแท้จริง ทำให้ไม่สามารถดำเนินงานตามกระบวนการขั้นตอนที่วางแผนไว้ได้ตามเป้าประสงค์ อีกทั้งบริบทของแต่ละโรงเรียนมีความแตกต่างกัน ทั้งด้านขนาดของโรงเรียน ถิ่นที่อยู่อาศัย ชุมชนที่โรงเรียนตั้งอยู่แตกต่างกันส่งผลต่อสังคมรอบข้างของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Watson-Davis (2011: 71) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ ความเข้าใจของครูในระบบดูแลช่วยเหลือ นักเรียน จุดมุ่งหมายของการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อทดสอบความเข้าใจเบื้องต้นของครูและประสบการณ์ ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ความเข้าใจของครูในระบบดูแลนักเรียน และนักเรียนได้รับผลอย่างไร และผลสรุปซึ่งถึงความจำเป็นในการสนับสนุนระบบสำหรับครูและนักเรียนเพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในทุกระดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยจิตราพร สุทธิสาร (2562: 101) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันในการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านการส่งเสริมนักเรียน รองลงมาคือ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ด้านการส่งต่อนักเรียน และด้านการคัดกรองนักเรียนตามลำดับ

5.2 เปรียบเทียบระดับแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก บริบทโรงเรียนของแต่ละเขตพื้นที่มีความแตกต่างกัน มีการบริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไปตามบริบทของพื้นที่นั้น ๆ ตลอดจนเทคนิคต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนแตกต่างกันไปด้วย และอาจขาดความพร้อมด้านบุคลากรที่ทำหน้าที่ อีกทั้ง

โรงเรียนขนาดเล็ก มีความจำกัดด้านบุคลากร และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ไม่เท่ากัน จึงทำให้การดำเนินงานการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามขนาดของสถานศึกษามีความต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เขาวลิต นคารัตน์ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 จำแนกตามขนาดโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ สอดคล้องกับงานวิจัยของอะหมัด หลีสันมะหมัด (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การบริหารระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในการนำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ยกร่างแนวทางการพัฒนาจากการสัมภาษณ์โรงเรียนที่มีผลการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัล ทำให้ได้แนวทางการพัฒนาจำนวนทั้งสิ้น 24 แนวทาง และผู้วิจัยได้สังเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ได้แนวทางทั้งหมด 5 แนวทาง จึงสามารถให้ข้อเสนอแนะที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ที่กล่าวว่า การส่งเสริมการนำเทคโนโลยีมาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือและการเพิ่มขีดความสามารถการจัดทำข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางเทคโนโลยีเป็นโอกาสที่ช่วยส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทุกด้าน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของณัฐวิภา คำปิ่นศรี (2559: บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า 1) ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล ควรมีเครื่องมือในการใช้ในขั้นตอนการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคลอย่างหลากหลายครอบคลุมทุกรายละเอียดพฤติกรรมทุกด้านของนักเรียนได้อย่างถูกต้องและมีการวางแผนจัดการเวลาในการออกเยี่ยมบ้านนักเรียนให้ครบทุกคน 2) ด้านการ

ค้ดครองนักเรียน มีจัดอบรมเพื่อสร้างองค์ความรู้ตามกระบวนการดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการที่ถูกต้อง พร้อมทั้งมีการใช้เครื่องมือในการค้ดครองนักเรียนที่หลากหลาย 3) ด้านการส่งเสริมนักเรียนควรมีการจัดงบประมาณเพื่อสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ที่สนองความต้องการของนักเรียนได้อย่างหลากหลายตามความเหมาะสม 4) ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ดครองนักเรียนที่มีความหลากหลายต่อเนื่องให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเกิดความร่วมมือในการแก้ไขปัญหานักเรียนอย่างจริงจัง สร้างความรู้ที่ถูกต้องและเพียงพอในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนและเพิ่มบทบาทหน้าที่ให้ครูที่ปรึกษาได้ดูแลและแก้ไขปัญหาค้ดครองนักเรียนเบื้องต้นสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) ด้านการส่งต่อนักเรียน มีการจัดกิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาค้ดครองตามสภาพปัญหามีการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกที่สามารถแก้ไขปัญหาค้ดครองนักเรียนจากผู้เชี่ยวชาญได้อย่างถูกวิธีและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โอปอ ยังเหลือ (2558: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมีมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพะเยา เขต 2 พบว่าแนวทางการพัฒนา โดยรวมมีด้านดังต่อไปนี้ ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โรงเรียนควรจัดทำเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลของนักเรียน จัดทำแบบประเมินพฤติกรรมเด็ก ด้านการค้ดครองนักเรียน โรงเรียนควรสร้างเครื่องมือในการค้ดครองนักเรียนให้เป็นรูปแบบเดียวกัน จัดอบรมให้ความรู้ ในด้านการค้ดครองนักเรียนให้แก่ครู ประชุมชี้แจงให้ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ด้านการส่งเสริมนักเรียน โรงเรียนควรขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานอื่น ประชุมวางแผน กำหนดนโยบายในการส่งเสริม นักเรียนในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนทั้งจากผู้เรียนและผู้ปกครอง ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาค้ดครองนักเรียน ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้รู้ให้ความรู้แก่นักเรียนอย่างน้อยปีละครั้ง โรงเรียนจัดประชุมร่วมกับผู้ปกครองอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง จัดทำ 150 คู่รับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนโดยรักษาความลับของนักเรียน เพื่อแสดงความไว้วางใจในการแสดงออกถึงปัญหาที่นักเรียนพบ และมอบหมายงานให้ครูที่นักเรียนไว้วางใจที่สุดในการเป็นที่ปรึกษาแก่นักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน โรงเรียนควรสร้างพันธมิตรและเครือข่าย ทั้งภาคเอกชนและภาครัฐในการส่งต่อนักเรียนเมื่อประสบปัญหา

6. ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการรู้จักนักเรียนรายบุคคล สถานศึกษาควรมีการวางระบบการบริหารงานนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในการจัดเก็บข้อมูลของผู้เรียน

2. ด้านการคัดกรอง สถานศึกษามีการประชุมเพื่อหาแนวทางและพิจารณาเกณฑ์การแบ่งกลุ่มนักเรียนร่วมกัน การคัดกรองนักเรียนทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลนักเรียนมาวิเคราะห์ เพื่อคัดกรองและจัดกลุ่มนักเรียนที่มีปัญหา ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น Google form

3. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา สถานศึกษาควรมีการประชุมวางแผนนโยบายแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหานักเรียน ประชุมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น ระบบ Line Facebook

4. ด้านการส่งเสริมนักเรียน สถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมส่งเสริมที่โรงเรียนดำเนินการให้มีหลากหลายกิจกรรม เช่น กิจกรรมด้านทักษะชีวิต ความสามารถด้านเทคโนโลยี นวัตกรรม ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในรูปแบบออนไลน์ส่งเสริมนักเรียน

5. ด้านการส่งต่อ สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งจากภายในและภายนอกสถานศึกษา วางแผน บันทึกผล ติดตาม ตรวจสอบผล โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลผ่านการติดต่อสื่อสารตามช่องทางเครือข่ายสังคมออนไลน์

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำดิจิทัลเข้ามาใช้ในระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในแต่ละด้าน เพื่อปรับปรุงการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้เป็นระบบและมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลที่เกิดขึ้นหลังจากนำแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ไปใช้

3. ควรมีการวิจัยติดตามผลการนำ สภาพปัจจุบัน และแนวทางการพัฒนาการบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพื่อติดตามผลการนำความรู้ความเข้าใจ และทักษะปฏิบัติการไปใช้และพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. (2559). *แผนพัฒนาดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม*.

กรุงเทพฯ: กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม.

จิตราพร สุทธิสาร. (2562). *การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.*

- เขาวลิต จินคาร์ตัน. (2551). การดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2. **วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ณัฐวิภา คาปนศรี. (2559). สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา**. คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4. (2565). **นโยบายระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน**. เข้าถึงได้จาก www.brm4.go.th. (สืบค้นเมื่อ 16 สิงหาคม 2565).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ: ชุมชนุสสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อะหมัด หลีสันมะหมัด. (2557). การบริหารงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของสถานศึกษาอำเภอสิงหนคร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต 1. **วิทยานิพนธ์ (การบริหารการศึกษา)**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- โอปอ ยังเหลือ. (2558). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานตามระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาตอนต้น ของโรงเรียนชุมชนวัดตะเคียนงามสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 2. **วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา**. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Watson-Davis, D. (2011). Teacher's Understanding, Perceptions, and Experiences of Students in Foster Care: A Forgotten Population. **Dissertation Abstracts International**, 71(3), 107-A.